

weer de duidelijke tand aan het eerste achterlijfssegment vertoont benevens het kortere en breedere tweede en derde achterlijfssegment, versterkt mij in de meening, dat *M. compactus* werkelijk een goede soort is.

Oegstgeest, October 1943.

S. J. VAN OOSTSTROOM.

Limnophiliden legsels buiten het water.

Op pag. XII van het Verslag v. d. 71e Wintervergadering der N.E.V. (T. v. E. LXXXI. 1938) staat, dat ik een foto van een Limnophilidenlegsel toonde, dat gevonden werd op een blad buiten het water. Nog altijd zijn dergelijke vondsten zeer zeldzaam, vandaar dat ik hier bijeenbreng wat ik kon opsporen. Prof. de Meijere verhaalde op een afdeulingsvergadering, dat ook hem eenmaal een dergelijk legsel gebracht was.

In de Levende Natuur vond ik twee notities, die ook hiertoe kunnen behooren. 1e B. J. Roskott „Een paar vondsten”. Lev. Nat. 2 Jg. 1897/8 Afl. 10 Dec. 1897, p. 229. Deze schrijft: „Het tweede vind ik haast nog opmerkenswaardiger. Dit vond ik op het blad van een hazelnoot. Een stukje kikkerdril zou men zeggen door een paar draden op het blad bevestigd. De eitjes zijn echter veel kleiner dan van de kikker. Jammer dat het blad zoo verdord is, nu is de eigenaardige vasthechting door de draden niet goed meer te zien”.

Het komt mij voor dat deze vondst, waarvoor men toen geen verklaring kon vinden, wel slaat op een Limnophiliden legsel. Er is toen blijkbaar, niet denkende aan het verband, niet vermeld of de vondst ver van het water werd gedaan. De bevestiging door draden is wat vreemd. Zou dit juist gezien zijn?

Een tweede geval waar door kweek vastgesteld werd, dat men met Limnophiliden eieren te doen had, werd gepubliceerd door S. Leefmans.

Leefmans was op de bovengenoemde Wintervergadering wel aanwezig, maar zijn eigen vondst kwam hem toen blijkbaar niet meer in herinnering. Dit legsel werd midden op het land gevonden, ook op een blad, ver van alle water en zou zeker mislukt zijn na het uitkomen.

De larvenkweek heeft toen echter geen resultaat gehad tot vaststelling van de soort. Men vindt het in de Levende Natuur 13: Jg. 1908/9 Aflev. 5 Aug. 1908, p. 96. „Entomologische Brokstukjes. I. Een vreemd natuurobject”.

Ten slotte vermeldt T. A. C. Schoevers talrijke legsels van waarschijnlijke Limnophiliden-larven op Rhododendron bladeren, Sept. 1941 te Laren (N.-H.). Deze keer waren de legsels juist op de bladeren der takken die boven het water hingen. Zie verslag 3e Herfstvergadering der N.E.V. 1941, verschenen in het Tijdschrift v. Entomologie LXXXIV, Juni 1942 p. XI.

Bergen, (N.-H.).

D. MAC GILLAVRY.

Nachtvinders op de traan-oogen van paarden.

Aan het slot van zijn voordracht op het Intern. Entom. Congres te Berlijn 1938, vermeldt C. Fiebrig (Verh. d. VII intern. Kongr. f. Entomologie Vol. II. Skizzen aus dem Insektenleben in Paraguay, pp. 1097—1105. Taf. 115—121. 1939) op p. 1105: „Als unvergesslicher Eindruck wird jedem Reisenden in Erinnerung bleiben das gespensterhafte Aussehen seines Reittieres des Nachts, dadurch hervorgerufen, dass eine schneeweisse Schmetterlings-Art — vielleicht eine grosse Tineide — gleich einem Ringe die Augen des Pferdes umgibt, das Tränenwasser gierig aufsaugend; daher vielleicht der indianische Ortsname „Cabayú-nambé” (= Pferdeschmetterling) in dem subandinen Gebiet des Chaco, am oberen Pilcomayo (Taf. 120, Fig. 21).”

Reeds vroeger, in het Bull. d. l. Soc. ent. d. France 1911 No. 6 pp. 118—119, geeft J. de Joannis het verslag van eene dergelijke observatie gedaan door zijn neef L. de Joannis, tijdens een tocht naar Siguiri (Haute-Guinée) in 1910. In: „Observations sur les mœurs de quelques Noctuidae (Acontianae) et description d'une espèce nouvelle” schrijft deze op p. 116—7 „et j'ajouterai des observations assez curieuses qu'il a eu l'occasion de faire sur les mœurs de deux espèces, de la même sous-famille, appartenant au genre *Arcyophora*.”

Het betrof twee Noctuiden, door Hampson gedetermineerd als *Arcyophora longivalvis* Gn. beschreven uit Port Natal en later ook geconstateerd uit Aden en N'Gamiland en *A. Zanderi* Feld. beschreven uit Abessinië; beide tot de sous-famille *Acontianae* behorende.

In dit geval werden de paarden er 's avonds tegen 11 uur gedurende een half uur

zeer door verontrust, terwijl de teekening bij Fiebrig den indruk wekt, dat het paard zich zeer passief gedroeg. De kleur der vlinders van de Joannis wordt door hem niet vermeld.

Op mijn verzoek was de heer L e m p k e (de oorspronkelijke diagnoses kon hij niet raadplegen) zoo vriendelijk na te zien in Hampson Cat. Phal. Brit. Mus. 1912 de diagnoses van deze beide *Arcyophora*'s. Uit de uitvoerige beschrijvingen, die hij mij toezond, blijkt, dat *Gonioxestis* (nov.) *zanderi* Felder (1874) voorvleugels heeft in hoofdzaak grijs, bruin gestreept. *Arcyophora longivalvis* heeft deze helder roodachtig, soms meer geelachtig of bruin met bleeker streepjes. Het ♀ gewoonlijk meer okergeel.

Het overdag vol zitten van tranende paardeoogen met vliegen, is overal bekend genoeg.

Zouden er nog meerdere publicaties zijn over traanminnende nachtvlinders?

Bergen, N.H.

D. MAC GILLAVRY.

Slakken-mimicry van pijlstaartrupsen.

Van den zomer het fietspad Nunspeet—Soerel wandelende, werd mijn oog getroffen door eenige overhangende stengels, waarop groote naaktslakken schenen te zitten. Dichterbij gekomen bleken het echter volwassen pijlstaartrupsen te zijn van *Chaerocampa* (*Eumorpha*) *elpenor* L. en wel de donkere variëteit, die op *Epilobium* zaten. De gelijkenis, mimicry, of hoe men het noemen wil, werd veroorzaakt door de donkere bijna zwarte gechagrineerde rug, maar bovendien door de wijze, waarop de rupsen zaten. Met het achtereinde en de achterste buikpooten zich vasthoudend aan een stengel, werd het lichaam half getordeerd om met de borstpooten een nabij gelegen blad van dezelfde of nabij staande stengel vast te nemen en daaraan te vreten. Soms was het blad waarvan geknaagd werd even hoog als de stengel waaraan het achtereinde van de rups zich vast hield, maar het bevond zich ook wel eenige centimeters lager, waardoor de gelijkenis van de rups met een slak nog versterkt werd.

Men zou denken, dat de achterlijfshoorn direct het slakkensilhouet zou verstoren, dit was echter geenszins het geval. De basis van de korte staarthoorn had dezelfde donkere kleur als het lichaam van de rups, terwijl het scherp afgescheiden overige gedeelte helgeel was, waardoor het aanwezig zijn van een staart absoluut niet opviel.

Mij is niet bekend, dat deze frappante slakkengelijkenis al eerder vermeld is en ook Dr. G. K r u s e m a n, die op mijn verzoek in verschillende boeken over *elpenor*-mimicry nazocht, kon er niets over vinden. Ik kan hem alleen bedanken voor de moeite, die hij zich heeft willen getroosten.

Hetzelfde geldt voor den Heer H. C o l d e w e y, die o.a. in Tutt, Hering etc. nazocht, met hetzelfde negatieve resultaat. Ook hem mijn dank.

Nunspeet, 1943.

D. MAC GILLAVRY.

Winterslaap bij vlinders.

Wel in tegenstelling met mijn observatie, dat in 1942 *Vanessa urticae* L. in Bergen pas begin September hun winterverblijf opzochten, staat het bericht van J. P. T h i j s s e in de Levende Natuur XLVIII, afl. 5, 1 Sept. 1943, p. 68. T h i j s s e constateerde het in den winterslaap gaan op 24 Juli te Bloemendaal. Dit schijnt ook op 1942 te slaan, daar hij verwijst naar eene mededeeling van Chr. H. J. R a a d (cf. DLN XLVIII, afl. 2, 1 Juni 1943, p. 30), waar hetzelfde feit „verleden jaar” op 20 Aug. 1941 te Hilversum geconstateerd werd. Dit jaar (1943) observeerde ik het binnenkomen van de Kleine Vos en van het Roestje op 16 Sept. te Nunspeet. 12 Sept. en vooral 13 Sept. waren zeer heet geweest. Na een onweer was 14 en 15 Sept. de temperatuur veel lager. 16 Sept. 's ochtends zeer koel. 17 Sept. werd de binnengevlogen Vos weer wakker en fladderde eenige tijd tegen de ramen, waar de zon op scheen, daarna kwam hij weer tot rust.

Nunspeet, 1943.

D. MAC GILLAVRY.

Rectificatie.

In de Boekbespreking van den Heer A. S t ä r c k e (Verspreiding en nestoecologie van de mieren) in No. 250/252, 1 Sept. 1943, is een storende drukfout geslopen:

p. 86, r. 25 v.o., staat: niet-statistisch veilig-gestelde getallen

lees: niet statistisch-veilig-gestelde getallen.